اخبار کوتاه

برنامه رئیس سازمان بورس برای ارتقای حاکمیت شرکتی در بازار سرمایه

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار برنامه خود برای ارتقای حاکمیت شرکتی در بورس را اصلاح دستورالعمل شرکت‌ها، ارتقای منشور کمیته‌ها و تفکیک سیاست گذاری از اجرا اعلام کرد که در اولویت این سازمان برای کاهش ریسک در بازار است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، حجت اله صیدی درباره اولویت‌های جدید سازمان بورس برای بهبود بازار سرمایه و تبدیل حاکمیت شرکتی به یک نظام حاکمیتی کاملا حرفه‌ای گفت: در رابطه با موضوع حاکمیت شرکتی سه اقدام باید صورت بگیرد.
وی افزود: در قدم اول باید دستورالعمل‌های مربوط به حاکمیت شرکتی در شرکت‌های بورسی به روزرسانی شود. در قدم بعد اصلاح و ارتقای منشور کمیته‌های شرکت‌ها در دستور کار است و در نهایت باید تمایز و تفکیک سیاست گذاری از اجرا در شرکت‌های بورسی، محقق شود تا شاهد ارتقا در بحث حاکمیت شرکتی در شرکت‌های بورسی باشیم.
گفتنی است: صیدی، اخیرا در رابطه با برنامه‌ها و اولویت‌های خود در سازمان بورس به بحث اصلاح حاکمیت شرکتی در بورس اشاره کرده و گفته بود که موضوع حاکمیت شرکتی در بورس یک موضوع کاملا جدی است و ما باید حاکمیت شرکتی را به یک نظام حاکمیتی کاملا حرفه‌ای تبدیل کنیم و این موضوع از دیگر اهداف ما در سازمان بورس است که باعث کاهش و مدیریت ریسک در بازار می‌شود.

تامین شکر بنکداران از بازارگاه با قیمت مصوب

رئیس اتحادیه صنف بنکداران مواد غذایی از رفع مشکلات توزیع شکر خبر داد و اظهار کرد: توزیع شکر در بازارگاه و با نرخ مصوب انجام می‌شود و دیگر مشکلاتی همچون نوسانات قیمتی وجود ندارد و حتی با قیمتی کمتر از نرخ مصوب نیز عرضه می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، شکر جزو مواد اولیه اصلی بسیاری از واحدهای تولیدی صنعت غذاست. این محصول تاکنون چالش‌های بسیاری را برای عرضه‌کنندگان اصلی داشته و از جمله چالش‌های اصلی این محصول دو نرخی بودن آن است که موجب می‌شود سود اصلی نصیب دلال‌ها شود چراکه به دلیل همین مسئله در خرده فروشی‌ها شکر وجود ندارد و یا حتی با قیمت بالاتری به فروش می‌رسد حتی بر اساس شواهد موجود بر روی برخی از شکرهای بسته بندی شده هیچ قیمتی درج نشده و در بسیاری از مواقع با قیمت بالاتری به فروش می‌رسد.
از جمله دلایلی که این مشکلات را به وجود آورد مشخص نبودن محل تامین بود که عرضه‌کنندگان از بازار آزاد تهیه می‌کردند و به‌گونه‌ای می‌توان گفت شیوه توزیع شکر مشکل داشت و بازار این محصول را دچار نوسان و ناترازی کرده بود و در این میان هم توزیع‌کنندگان اصلی از شرایط موجود ناراضی بودند و هم مردم به دلیل نبودن نرخ مشخص و گران فروشی دچار نارضایتی شده بودند اما به گفته رئیس اتحادیه صنف بنکداران مواد غذایی حالا دیگر توزیع شکر در بستر سامانه بازارگاه صورت می‌گیرد و مشکلات موجود حل شده است.
رضا کنگری، رئیس اتحادیه صنف بنکداران مواد غذایی درباره علت ناترازی قیمت خرید و عرضه شکر اظهار کرد: علت این ناترازی‌ها نبود اتحادیه بنکداران در سامانه بازارگاه و مشخص نبودن منبع تامین بنکداران مواد غذایی بود که از بازار آزاد به نرخ‌های متفاوت تهیه می‌شد به همین دلیل نیز مشکلاتی در قیمت به وجود آورده بود که خوشبختانه این مشکل رفع شده و در حال توزیع است و همین امر موجب ثبات در بازار شده است.

گمرک اعلام کرد
کاهش ۱۶ درصدی واردات موبایل در نیمه نخست امسال

طبق اعلام گمرک، در شش ماهه سال جاری پنج میلیون و ۴۱۶ هزار و ۴۴۶ دستگاه گوشی تلفن همراه به شیوه تجاری و مسافری از گمرکات کشور ترخیص و وارد کشور شد.

به گزارش پیام آشنا، ارزش این تعداد گوشی تلفن همراه وارداتی به کشور در دو رویه تجاری و مسافری یک میلیارد و ۲۲۵ میلیون دلار بوده است.
بر اساس این گزارش، واردات گوشی تلفن همراه به کشور در دو رویه تجاری و مسافری در شش ماهه امسال از لحاظ تعداد ۱۶ درصد و از حیث ارزش هشت درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش نشان می‌دهد. این گزارش حاکی است، از مجموع گوشی تلفن‌همراه وارداتی به کشور در این مدت پنج میلیون و ۲۴۹ هزار و ۹۶۰ دستگاه به ارزش یک میلیارد و ۱۲۶ میلیون دلار به شیوه تجاری و ۱۶۶ هزار و ۴۸۶ دستگاه به ارزش ۸۹ میلیون و ۳۰۹ هزار دلار به شیوه مسافری وارد کشور شده است.
در این مدت، واردات گوشی تلفن همراه در رویه تجاری از لحاظ تعداد ۱۵ درصد و از حیث ارزش چهار درصد کاهش و در رویه مسافری از لحاظ تعداد ۳۸ درصد و از حیث ارزش ۴۱ درصد کاهش داشته است.
شایان ذکر است، آمار واردات گوشی تلفن همراه در این مدت شامل ردیف تعرفه ۸۵۱۷۱۳۹۰ به شرح گوشی های تلفن همراه هوشمند و کد تعرفه ۸۵۱۷۱۴۲۰ به شرح گوشی تلفن همراه با صفحه کلید غیر لمسی است.

۹ شرکت آماده عرضه اولیه در بورس

معاون پذیرش و ناشران بورس تهران گفت: در حال حاضر ۹ شرکت آماده عرضه اولیه در بورس تهران هستند و اگر شرایط مناسبی در بازار فراهم شود امکان عرضه اولیه آنها فراهم است.

به گزارش پیام آشنا، محمدامین قهرمانی در گفت‌وگویی بیان کرد: در بورس تهران در حال حاضر ۶۶ پرونده فعال برای بحث پذیرش و عرضه اولیه در حوزه سهام پیگیری می‌شود تقریباً پذیرش نصف این پرونده‌ها انجام شده و یا در حال تکمیل مدارک برای درج هستند یا درج آنها هم انجام شده و آماده سازی برای عرضه اولیه شدند.
این مقام مسئول اظهار کرد: حدود نصف آنها هم پرونده‌هایی است که در حال تکمیل مدارک هستند برای این که موضوع آنها در هیأت پذیرش بورس تهران مطرح شود. علاوه بر این در حوزه شرکت پروژه‌ها نیز بورس در بازار سرمایه گذاری حرفه‌ای در حال انجام اقدامات است و هیأت پذیرش با کلیات دو پروژه هم امسال موافقت کرده و برای صدور مجوز نهایی در حال تکمیل مدارک هستند.
او همچنین می‌گوید: زمانی پذیرش تکمیل شده است که سهام عرضه اولیه شود خود این فرآیند سه مرحله است پذیرش اولیه، درج و بعد عرضه اولیه تا زمانی که عرضه اولیه انجام نشود عملاً فرآیند پذیرش به شکل کامل انجام نشده است. او در خصوص جزئیات بیشتر گفت: در حال حاضر ۹ شرکت آماده عرضه اولیه هستند و اگر شرایط مناسبی در بازار فراهم شود امکان عرضه اولیه آنها فراهم است حدود ۲۳ شرکت هم پذیرش آنها انجام شده است.

وزیر جهاد کشاورزی عنوان کرد
تولید سالانه ۱۰ میلیون تن محصولات گلخانه‌ای در برنامه هفتم

وزیر جهاد کشاورزی گفت: بر اساس برنامه هفتم توسعه مکلف هستیم سالانه برای ۳۵۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی سیستم آبیاری هوشمند را اجرا و ۱۰ میلیون تن محصولات گلخانه‌ای تولید کنیم.

به گزارش پیام آشنا، سه شنبه سوم مهر ماه ۱۴۰۳ هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کشاورزی آیفارم با حضور وزیر جهاد کشاورزی و جمعی از معاونت‌های وی در محل نمایشگاه آفتاب افتتاح شد.
غلامرضا نوری قزلجه در مراسم افتتاحیه آیفارم با اشاره به دغدغه‌های تولیدکنندگان حوزه کشاورزی، در بحث بازار، گفت: در کشور از بالاترین مقام تا سایر رده‌ها تاکید بر تأمین امنیت غذایی دارند.
وی افزود: سیستم نوین آبیاری و کشت‌های متراکم در سطح وسیع از نیازمندی این بخش بوده زیرا منابع آبی کشور محدود است.
نوری قزلجه ادامه داد: بر اساس برنامه هفتم توسعه مکلف هستیم سالانه برای ۳۵۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی سیستم آبیاری هوشمند را اجرا کنیم؛ به اضافه تولید ۱۰ میلیون تن محصولات گلخانه‌ای که در برنامه هفتم تعریف شده است.
وی تصریح کرد: تولید پایدار و توسعه عمودی که یکی از اهداف دیگر بخش کشاورزی است نیاز دارد از تولیدات داخلی به شکل گسترده استفاده شود.
نوری قزلجه به تولیدکنندگان توصیه کرد: هزینه تمام شده را باید به حداقل برسانید تا توان رقابت به وجود آید؛ به ویژه در سیستم آبیاری، ساخت گلخانه‌ای این هزینه‌ها باید کاهش یابد تا مشتریان بیشتری داشته باشید.
وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به صادرات عنوان کرد: ارتباطات تجاری بین‌المللی قطعاً یکی از راه‌های توسعه تولید است. وزارتخانه هم تلاش می‌کند تا برای تکنولوژی و محصولات فناوری تولید داخل بازار خارجی فراهم کنیم تا همسایگان از این ظرفیت بهره‌مند شوند.

سخنگوی انجمن سازندگان قطعات خودرو عنوان کرد
بدهکاری ۱۰۰ همتی دو خودروساز به قطعه‌سازان

سخنگوی انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو ضمن تاکید بر اینکه نبود استراتژی ثابت و مدون برای صنعت خودرو کشور، سبب شده که با هر تغییر، نقشه و مسیر راه صنعت هم تغییر کند، این موضوع را از جمله اصلی‌ترین موارد عدم توسعه صنعت دانسته و معتقد است چنانچه با قید فوریت برای رفع مشکلات مجموعه صنعت خودرو (خودروسازی و قطعه‌سازی) چاره‌اندیشی نشود، نابودی این صنعت، قطعی است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، فرهاد بهنیا ضمن تاکید بر اینکه وزیر صنعت، معدن و تجارت بایستی هر چه سریع‌تر به مشکلات صنعت قطعه‌سازی کشور ورود کند، تصریح کرد: نیاز است که وزارت صمت، رسیدگی به مشکلات مجموعه صنعت خودرو (خودروسازی و قطعه‌سازی) را در اولویت قرار دهد؛ چراکه خطر توقف صنعت یک خانواده حداقل ۳۵۰ هزار نفری (غیر از صنایع زیر مجموعه‌ای) در کشور وجود دارد و با آهنگی که این صنعت پیش‌رو گرفته است، در حقیقت صنعت خودروسازی و قطعه‌سازی کشور بسیار زود متوقف خواهد شد. توقف این صنعت، قطعا هزینه بسیار سنگینی برای کشور در پی خواهد داشت.
سخنگوی انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو کشور، ضمن گلایه از اینکه دوستان وزارت صمت گویی هنوز خطر تعطیلی این صنعت را جدی نگرفته یا از آن غافل هستند، گفت: نبود استراتژی ثابت در صنعت خودرو و قطعه‌سازی کشور سبب شده است که دائماً با تغییر وزرای کشور، برنامه‌ها هم تغییر کند. یک روز بحث تیراژ تولید مطرح است، یک روز بحث واردات بسیار جدی می‌شود و روز دیگر موضوع خودرو برقی، آن هم بدون توجه به اینکه کشور هنوز ظرفیت‌های لازم برای آن را پیدا نکرده است و بایستی فعلا مشکل خود را در عرصه خودروهای فسیلی رفع کند و در کنار آن، جذب تکنولوژی خودروهای برقی را هم پیگیر باشد.
وی افزود: این نبود استراتژی مدون در صنعت خودرو، باعث شده که هر وزیری که در سکان وزارت صمت می‌نشیند، سعی می‌کند که ایده‌ها و نظرات خود را بدون توجه به اینکه این صنعت، کار خود را از کجا آغاز کرده، برای توسعه آن لازم است که چه کارهایی انجام شود، چه عارضه‌هایی دارد و به کجا حرکت خواهد کرد، پیاده‌سازی کند.
این عضو هیات مدیره انجمن قطعه‌سازی کشور تصریح کرد: اگر واقعا وزارت صمت یا مسئولان، صنعت خودرو را نمی‌خواهند، یکبار شفاف به فعالان این صنعت اعلام کنند که صنعت خودرو، هیچ مزیتی برای کشور ندارد؛ در اینصورت حداقل ما نیز تکلیف خودمان را با کارگاه‌ها و وضعیت سیستم تولیدی خود می‌دانیم.
بهنیا تاکید کرد: در مجموع نبود این استراتژی واحد و مشخص، مشکلات بسیاری را به وجود آورده است، بطور مثال مقرر بود که وضعیت پرداختی خودروسازان (بدهی خودروسازان به قطعه‌سازان) متعادل شود که نشد. در حال حاضر بالغ بر ۱۰۰ هزار میلیارد تومان هر دو خودروساز به قطعه‌سازان بدهی دارند و احتمالا تا امروز این عدد بیشتر هم شده است. همچنین قرار بود که قیمت‌ها توسط خودروسازان به روز شود که این نیز عملیاتی نشد. این‌ها سبب شده که صنعت قطعه‌سازی در تامین مواد اولیه، تامین نیروی انسانی و تکنولوژی خود دچار مشکلات عدیده‌ای شود که قطعا می‌تواند مشکلات بسیاری را برای صنعت خودرو هم به دنبال داشته باشد.
سخنگوی انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودروهای کشور، یادآور شد: طبق آمار و اطلاعاتی که انجمن در رابطه با بحث افزایش قیمت خودروها تهیه کرد که براساس آن در سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۱ میلادی)، صنعت خودرو ما در جهان به رتبه سیزدهم رسید؛ تیراژ تولیدی که در آن سال داشتیم، بالغ بر یک میلیون و ۷۰۰ هزار دستگاه خودرو بود و دقیقا همان سالی بود که قیمت بازار از قیمت کارخانه‌ای محصولات، پایین‌تر و خودروسازان پیشنهاد فروش قسطی محصولات را می‌دادند.
این فعال صنعتی ادامه داد: بسیاری از افراد با پرداخت یک مبلغ پیش پرداخت و در حقیقت به قیمت بازار، خودرو را از شرکت‌های خودروسازی خریداری می‌کردند که همانطور که اشاره شد در بسیاری از خودروها، قیمت بازار از قیمت کارخانه پایین‌تر بود. علت این موضوع چه بود؟ تنها علت این امر، افزایش تولید بود و میزان خودرویی که در کشور تولید شد، بیش از نیاز بازار بود.

وفور کودهای تقلبی تولید شده از سوی اتباع در بازار

رئیس اتحادیه مواد اولیه کشاورزی، بهداشتی و دامی تهران از وفور کودهای تقلبی در بازار خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایلنا، محمدتقی نجم‌آبادی، رئیس اتحادیه مواد اولیه کشاورزی، بهداشتی و دامی تهران، گفت: تعداد اعضای اتحادیه این صنف حدود ۲۲۵ نفر است، البته اعضاء این اتحادیه باید دارای شرایط خاصی نیز باشند.
او ادامه داد: از آنجا که تولیدات محصولات کشاورزی در سلامت عموم مردم نقش موثری دارند اگر افرادی خواستار فروش کود باشند پس از ثبت نام برای پروانه فروش باید از سازمان نظام مهندسی کشاورزی پروانه صلاحیت فنی خود را اخذ کنند.
رئیس اتحادیه مواد اولیه کشاورزی بهداشتی دامی، خاطرنشان کرد: داوطلبان فعالیت در رسته فروش سم یا کود، باید مهندس یا دکتر با رشته تحصیلی مرتبط خود را استخدام کنند و پس از اخذ پروانه صلاحیت فنی به به فعالیت خود بپردازند.
نجم آبادی افزود: واحدهای فروش داروهای دام و طیور، می‌بایست پروانه صلاحیت فروش خود را از سازمان دامپزشکی کل کشور اخذ کنند.
رئیس اتحادیه مواد اولیه کشاورزی بهداشتی دامی، گفت: مواد اولیه این بخش در داخل کشور تولید می‌شود اما واردات نیز صورت می‌گیرد، اما به دلیل تحریم‌ها اجناس وارداتی از کشورهای ثالث هم تهیه می‌شوند و در کشور بر اساس نیاز کشور باز تولید و عرضه می‌شود.
نجم‌آبادی در ادامه گفت: البته سازمان حفظ نباتات پیش و پس از تولید بر این موضوع نظارت دارند و واردات نیز دارای پروسه مشابهی است، با این تفاوت که نمونه‌برداری از مواد اولیه انجام می‌شود و در آزمایشگاه‌های سلامت مورد بررسی قرار می‌گیرد سپس اجازه توزیع آن صادر می‌شود.
رئیس اتحادیه مواد اولیه کشاورزی بهداشتی دامی تهران در پاسخ به این پرسش که در حوزه واردات، انتقال ارز برای شما چه مشکلی پیش آورده است، گفت: به صورت کلی ارزی را به واردکنندگان تخصیص نمی‌دهند و زمانی هم که ارزی به آنها تعلق می‌گیرد واردکنندگان کود تحت فشار قرار می‌گیرند.
نجم‌آبادی گفت: حدود سه سال پیش واردکنندگان مقداری ارز دریافت کردند و سموم هم وارد کشور شد و زمانی که کارخانه کار توزیع کودها را انجام داد و تمامی مراحل به اتمام رسید، بانک مرکزی به واردکنندگان اعلام کرد ارز را باید با نرخ امروز محاسبه کنند، به عبارتی نرخ ریالی ارزی که به واردکنندگان پرداخت کردند را مجددا محاسبه و دریافت کردند.
رئیس اتحادیه مواد اولیه کشاورزی بهداشتی دامی تهران گفت: ما در کشور با سوءمصرف کودهای شیمیایی مواجه هستیم؛ به عنوان نمونه سم و کود در مزارع مورد استفاده قرار می‌گیرد اما پس از مدتی مشاهده می‌شود که نتیجه‌ای حاصل نشده است، بنابراین کشاورزان مجددا سم و کود را مورد استفاده قرار می‌دهند.
نجم آبادی با اشاره به مضرات این موضوع، گفت: گاهی به دلیل اینکه باقی‌مانده سم و کود در محصولات یافت می‌شود در زمان صادرات، این کودها مرجوع می‌شوند و این محصولات مرجوعی را در بازار داخل مشاهده می‌کنیم.
او ادامه داد: سم و کودهای تقلبی نیز باعث آسیب به گیاهان می‌شوند، که باید با تولید این سموم مقابله شود برخی محصولات تقلبی با مشخصات و لیبل چاپ شده و در بازار توزیع می‌شود که افراد و مصرف‌کنندگان متوجه تقلبی بودن مواد نمی‌شوند.
نجم‌آبادی تاکید کرد: حداقل در چهار شهرستان اقماری استان تهران این اتفاق در حال وقوع است که بیشتر نیز توسط اتباع تولید می‌شوند و مسئولان نیز متوجه هستند که چه اتفاقی در شرف وقوع است.

برگزاری کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و عربستان در آینده‌ای نزدیک

وزیر نفت گفت: براساس توافق‌ها و برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده امیدواریم در آینده نزدیک شاهد برگزاری کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و عربستان سعودی باشیم.

به گزارش پیام آشنا، محسن پاک نژاد در آیین روز ملی کشور عربستان سعودی اظهار کرد: بسیار خرسندم که اینجانب به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران و به‌عنوان رئیس کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور روز ملی، پادشاهی عربستان سعودی را به سفیر این کشور و به دولت و مردم عزیز عربستان تبریک بگویم.
وی افزود: دولت چهاردهم به ریاست مسعود پزشکیان در چارچوب سیاست توسعه روابط با همسایگان توجه ویژه‌ای به توسعه مناسبات با دولت و کشور عربستان دارد و بر این باور است که همکاری ایران و عربستان سعودی به‌عنوان دو کشور مهم در منطقه خلیج فارس و خاورمیانه، افزون بر تأمین منافع ملی و متقابل دو کشور، می‌تواند آثار و برکات بسیاری برای ثبات و امنیت کشورهای منطقه، همچنین توسعه و ارتقاء رفاه مردم این کشورها به ارمغان آورد.
وزیر نفت تصریح کرد: دو کشور و ملت ایران و عربستان با برخورداری از اشتراکات فراوان دینی و فرهنگی و با قرار گرفتن در منطقه‌ای بسیار مهم و حیاتی از جهان می‌توانند نقشی موثر و تاریخی در معادلات منطقه‌ای داشته باشند، براساس توافق‌ها و برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده امیدواریم در آینده نزدیک شاهد برگزاری کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی دو کشور باشیم.
پاک‌نژاد با بیان اینکه همکاری‌های چندجانبه ایران و عربستان در بستر سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای ظرفیت فوق‌العاده‌ای است که بیش از هر زمان دیگر فرصت‌هایی تازه را فراهم کرده است، گفت: افزون بر بخش‌های مختلف سازمان ملل، اوپک و سازمان همکاری اسلامی که سابقه دیرینه‌ای دارند، سازوکارهای جدید بین‌المللی مانند سازمان شانگهای و بریکس نیز از ظرفیت مناسبی برای تقویت روابط دو کشور در آینده برخوردار هستند.
وی تأکید کرد: خوشبختانه رایزنی‌های مشترک دو کشور در موضوعات منطقه‌ای به‌ویژه در موضوع فلسطین و غزه به‌صورت مستمر ادامه دارد و لازم می‌دانم جنایات رژیم صهیونیستی در کشتار مردم بی‌گناه فلسطین و اقدام‌های تروریستی و ناجوانمردانه این رژیم در لبنان را محکوم کنم و در چارچوب سیاست جمهوری اسلامی ایران، خواستار توقف کامل جنایات جنگی رژیم صهیونیستی، برقراری فوری آتش‌بس و گشایش مسیرهای لازم به‌منظور ارسال کمک‌های انسان‌دوستانه برای مردم غزه شوم.

شاخص ذخیره گاز در ایران دو برابر میانگین جهانی

طبق آمار ارائه شده توسط شرکت بریتیش پترولیوم شاخص ذخیره به تولید گاز طبیعی برای ایران بیش از دو برابر میانگین جهانی (۸/۲۸) سال بوده و حدود ۱۲۸ سال است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مرکز پژوهش‌های مجلس، طبق آمار ارائه شده توسط شرکت بریتیش پترولیوم شاخص ذخیره به تولید گاز طبیعی برای ایران بیش از دو برابر میانگین جهانی (۸/۲۸) سال بوده و حدود ۱۲۸ سال است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در صورت عدم انجام اقداماتی از جمله سرمایه گذاری و توسعه مناسب در صنعت بالا دست نفت و گاز در کنار جلوگیری از اتلاف و فلرینگ گاز در پالایشگاه‌ها و شبکه خطوط و در نهایت بهینه سازی مصرف انرژی توسط مصرف کنندگان نهایی ناترازی فعلی گاز طبیعی کشور تشدید خواهد شد.
با توجه به تفکیک وظایف انجام شده بازیگران مختلفی در طول زنجیره ارزش گاز طبیعی حضور دارند. تعدد این بازیگران با توجه به وظایف و نقش متفاوت آنها و نیز هم پوشانی حوزه وظایف آنها باعث شده تبادلات حجمی و مالی گسترده و پیچیده‌ای در طول زنجیره مزبور شکل گیرد. گام نخست در بررسی این زنجیره تعیین چالش‌های آن و اصلاح روندهای نامناسب آن که موجب عدم بهره‌وری بیشینه و اتلاف گاز شده است ارائه یک تصویر جامع کامل و شفاف از تبادلات حجمی و مالی این زنجیره و تعیین نقش هر یک از بازیگران آن است.
گزارش حاضر در ابتدا به ارائه نمایی کلی از زنجیره ارزش گاز در کشور پرداخته سپس تبادلات حجمی این زنجیره با جزئیات بررسی شده است. در بخش بعد تبادلات مالی مبتنی بر صورت‌های مالی سال ۱۴۰۰ شرکت‌های بازیگر در زنجیره ارزش گاز طبیعی متناظر با مبادلات حجمی بررسی شده در بخش قبل مورد واکاوی قرار گرفته است.

یادداشت

ظرفیت‌سازی و ظرفیت‌پذیری؛ پیشران توسعه دریامحور

توسعه دریامحور که این سال‌ها به‌عنوان یک رویکرد، راهبرد و کلان پروژه‌ی ملی مطرح بوده و درنهایت تبدیل به یک الزام در برنامه توسعه هفتم کشور شده است، از دیدگاه‌های متعدد و متنوعی قابل تحلیل و ارزیابی است که در این نوشتار به آن می پردازیم.
صرف‌نظر از اختلاف‌نظرهای سیاسی و بین سازمان‌های دست‌اندرکار و متولی توسعه در پهنه ساحلی کشور، در این نوشتار تاکید می‌گردد که توسعه دریامحور زمانی قابل تحقق است که اجماع ملی در ترسیم تصویری روشن از آینده مطلوب در توسعه پایدار سواحل کشور با مشارکت تمامی ذینفعان و تعامل با تمامی مجموعه‌های ذیمدخل بوجود بیاید، و در غیر این صورت محملی است بر از دست دادن منابع خدادادی و فرصت جهش ملی.
این الگو از توسعه نیازمند سروکار داشتن با دولت با ظرفیت و بازوهای سازمانی قوی و هماهنگ است که بداند و بتواند این سرمایه‌های عظیم ملی و انسانی را در جهت پیشبرد اهداف توسعه بکارگیری کند. خصوصا اینکه ما در بسیاری از اوقات زمان و داشته‌هایمان را از دست داده‌ایم و فرصت‌سوزی کرده‌ایم و چه بسا عقب‌گرد هم داشته‌ایم. چگونه می‌شود مجموعه‌ای از راهبردها و طرح‌های ملی در بالاترین سطح از اسناد توسعه کشور مصوب گردد، ولی به محض برداشته شدن فشار سیاسی، مقطعی و یا تغییر دولت و سونامی تعویض مدیران، ایده‌های درست و راهکارهای اجرایی رها شده و جامعه به همان وضع موجود برگردد؛ البته مستهلک‌تر، خسته‌تر و بی‌اعتمادتر. این چنین است که در دهه‌های اخیر مسائل کلیدی و حل‌نشده فراوانی گریبانگیر کشور شده و از دولت و مجلسی به دولت و مجلس دیگر دست‌به‌دست می‌گردد.
در چنین شرایطی، توجه و بازگشت به مفاهیم کلیدی از جمله ظرفیت، توانمندی و قابلیت دولت‌ها در پرداختن به مسائل توسعه و از جمله توسعه دریامحور ضرورت پیدا می‌نماید. در این میان، توجه به ظرفیت‌سازی و ظرفیت‌پذیری در فرآیند تدوین طرح‌های کلان توسعه دریامحور از اهمیت بالایی برخوردار است، زیرا این مفاهیم به‌طور مستقیم بر قابلیت اجرایی شدن این دست از طرح‌ها و دستیابی به اهداف توسعه‌ای تأثیر می‌گذارند. در ادامه به چگونگی توجه به این مفاهیم در تدوین طرح‌های کلان توسعه دریامحور پرداخته می‌شود.
ظرفیت‌سازی به معنای ایجاد توانمندی‌ها و مهارت‌های لازم برای مدیریت و اجرای موفق طرح‌ها است. باید توجه شود که ظرفیت‌سازی باید در تمامی مقیاس‌های ملی، منطقه‌ای، استانی و محلی صورت پذیرد، زیرا انتظار می‌رود که تمامی این سطوح می‌بایست در فرآیند تهیه و تدوین طرح‌های دریامحور مشارکت داشته و به همین تناسب باید ظرفیت لازم در ارتقای دانش و بینش افراد صورت پذیرد.
یکی از نخستین گام‌های ظرفیت‌سازی، آموزش و ارتقای مهارت‌های منابع انسانی است که درگیر در تدوین و اجرای طرح‌های جامع و آمایشی هستند. این موضوع شامل آموزش‌های تخصصی برای مدیران، کارشناسان، و کارکنان در زمینه‌های مرتبط با برنامه‌ریزی منطقه‌ای، مدیریت منابع، فناوری‌های نوین، و ارزیابی زیست‌محیطی است.
ایجاد و تقویت نهادها و ساختارهای اجرایی که بتوانند به‌طور مؤثر طرح‌ها را پیاده‌سازی کنند، از اهمیت بالایی برخوردار است. این نهادها باید دارای اختیارات کافی، منابع مالی مناسب، و کارکنان مجرب باشند تا بتوانند وظایف خود را به‌خوبی انجام دهند.
استفاده از فناوری‌هایی مانند سامانه‌های اطلاعات جغرافیایی، هوش مصنوعی، و داده‌های بزرگ می‌تواند به بهبود فرآیندهای برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌ها کمک کند. بنابراین، ظرفیت‌سازی در زمینه فناوری نیز ضروری است.
ظرفیت‌سازی باید به‌گونه‌ای باشد که همکاری مؤثر بین نهادهای مختلف دولتی، خصوصی و جوامع محلی را تسهیل کند. ایجاد ساختارهای میان‌بخشی و کارگروه‌های تخصصی می‌تواند به بهبود هماهنگی و کاهش تداخلات کمک کند.
ظرفیت‌پذیری به ارزیابی و سنجش توانایی‌ها و محدودیت‌های مناطق یا جوامع برای پذیرش و اجرای تغییرات مورد نظر در طرح‌ها اشاره دارد. این حوزه از برنامه‌ریزی، یکی از پاشنه‌های آشیل تهیه طرح‌های آمایشی کشور بوده و می‌بایست تقویت گردد.
قبل از تدوین طرح‌های جامع، باید ارزیابی دقیقی از وضعیت موجود در منطقه یا جامعه مورد نظر انجام شود. این ارزیابی شامل تحلیل ظرفیت‌های اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و نهادی منطقه است. برای مثال، باید بررسی شود که منطقه تا چه حد توانایی جذب سرمایه‌گذاری‌های جدید یا پذیرش فناوری‌های نوین را دارد. ظرفیت‌پذیری یک منطقه یا جامعه به شناسایی محدودیت‌ها و فرصت‌ها بستگی دارد. محدودیت‌ها ممکن است شامل کمبود زیرساخت‌ها، ضعف در آموزش و نیروی کار، یا موانع فرهنگی و اجتماعی باشد. در مقابل، فرصت‌ها می‌تواند شامل منابع طبیعی غنی، جمعیت جوان و پویا، یا موقعیت جغرافیایی استراتژیک باشد.
تدوین طرح‌های جامع و آمایشی باید با توجه به ظرفیت‌پذیری منطقه صورت گیرد. طرح‌ها باید به گونه‌ای طراحی شوند که با ظرفیت‌های موجود سازگار باشند و از فشار بیش از حد بر منابع منطقه جلوگیری کنند. برای مثال، اگر منطقه‌ای دارای منابع آبی محدود است، طرح‌ها باید به‌گونه‌ای تنظیم شوند که مصرف آب را بهینه کنند.
طرح‌های جامع باید دارای انعطاف‌پذیری باشند تا بتوانند در صورت تغییر شرایط یا نیازها، به‌روز شوند. این انعطاف‌پذیری به مناطق اجازه می‌دهد که با تغییرات محیطی، اقتصادی یا اجتماعی سازگار شوند و طرح‌ها را به‌صورت پویایی اجرا کنند.
یکپارچگی در طرح‌های کلان توسعه دریامحور مانند آمایش سرزمین و یا طرح‌های جامع، به معنای هم‌افزایی و هماهنگی در تمامی ابعاد اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی، و فرهنگی یک منطقه است. این مفهوم بر جلوگیری از توسعه نامتوازن و ناهماهنگ تأکید دارد و به دنبال ایجاد تعادل و توازن در توزیع منابع، فرصت‌ها، و زیرساخت‌ها میان مناطق مختلف است. با این وصف، یکپارچگی در ظرفیت‌سازی و ظرفیت‌پذیری در فرآیند تدوین طرح‌های دریامحور با استفاده از نکات ذیل قابل دستیابی و تحقق است.
برای موفقیت در تدوین و اجرای طرح‌های جامع و آمایشی در توسعه دریامحور، باید ظرفیت‌سازی و ظرفیت‌پذیری به‌صورت یکپارچه در نظر گرفته شود. این به معنای ایجاد توانمندی‌های لازم در سطح‌های مختلف (ملی، منطقه‌ای و محلی) و در عین حال ارزیابی و درک دقیق از محدودیت‌ها و ظرفیت‌های منطقه‌ای است.
ظرفیت‌پذیری یک منطقه به میزان مشارکت و پذیرش جوامع محلی از طرح‌ها نیز بستگی دارد. بنابراین، مشارکت فعال جوامع محلی در فرآیند تدوین و اجرای طرح‌ها می‌تواند به افزایش ظرفیت‌پذیری کمک کند. این مشارکت می‌تواند از طریق مشاوره، آموزش، و توانمندسازی این جوامع انجام شود.
ظرفیت‌پذیری یک منطقه ممکن است در طول زمان تغییر کند. بنابراین، پایش و ارزیابی مستمر از وضعیت اجرای طرح‌ها و تطابق آن‌ها با ظرفیت‌های منطقه ضروری است. این ارزیابی می‌تواند به شناسایی نقاط ضعف و قوت در اجرای طرح‌ها و اعمال اصلاحات لازم کمک کند.
بسیاری از کشورها تجارب موفقی در زمینه ظرفیت‌سازی و ظرفیت‌پذیری در برنامه‌ریزی منطقه‌ای دارند که می‌توانند به‌عنوان الگو مورد استفاده قرار گیرند.
همکاری‌های بین‌المللی و انتقال دانش و فناوری می‌تواند به بهبود ظرفیت‌سازی و ظرفیت‌پذیری در کشورها کمک کند. این همکاری‌ها می‌توانند شامل برنامه‌های آموزشی، تبادل تجارب و انتقال فناوری‌های پیشرفته باشند.
در نهایت، توجه به ظرفیت‌سازی و ظرفیت‌پذیری در فرآیند تدوین طرح‌های پیشران توسعه دریامحور نه تنها به موفقیت این طرح‌ها کمک می‌کند، بلکه زمینه‌ساز توسعه پایدار و متوازن در مناطق ساحلی و پسکرانه خواهد بود. این فرآیندها باید به‌صورت دقیق و با درک عمیق از نیازها و ظرفیت‌های ملی و منطقه‌ای انجام شود تا اهداف توسعه‌ای به بهترین شکل ممکن محقق شوند.

مهدی استادی جعفری
دکتری شهرسازی و مشاور توسعه
Alborz.payam@gmail.com